

การจัดการความรู้
ประจำปี ๒๕๖๔

การพัฒนาารูปแบบ การอนุรักษ์ป่า

และแนวคิด ๗ เสาหลักของพระสงฆ์และ
ชุมชนวัดป่าจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

โดย
พระครูปลัดสมหมาย อตุลสิคุโร, ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

การพัฒนาารูป

การอนุรักษ์ป่า

องค์ความรู้ที่จะนำไปขยายผล

สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมภายในวัดโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวคิด 7 เสาหลักของพระสงฆ์และชุมชนวัดป่าอตุรพิตรพินาม จังหวัดร้อยเอ็ด และการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในชุมชนอื่น ๆ โดยที่พระสงฆ์และชุมชนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานในพื้นที่จริงของพระสงฆ์และชุมชนทุกจังหวัดหรือตามแต่บริบทของแต่ละพื้นที่สืบต่อไป

การประยุกต์หลักธรรมและแนวคิด 7 เสาหลักของพระสงฆ์ และชุมชนวัดป่าอตุรพิตรพินาม

หลักธรรม	แนวคิด 7 เสาหลัก	การประยุกต์และบูรณาการ
หลักศรัทธา	การรวมกลุ่มคน	มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผนในการทำงาน ให้พื้นที่ป่าได้รับการดูแลรักษา ให้คงอยู่คู่ลูกหลาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างป่า สร้างคน สร้างผลงาน สร้างอาหารและรายได้ให้แก่ชุมชน และใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนรักป่าเหมือนป่าเป็นลูกหลานของตนเอง
หลักจาคะ	การบริหารจัดการป่า	มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่ร่วมกันตามแผนงานที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์แล้วกำหนดระเบียบ กฎ กติการ่วมกันเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาป่าชุมชน
หลักอรรถประโยชน์	การจัดการระบบนิเวศ	จัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน จัดทำแนวเขตป่าชุมชนปลูกป่ามีค่าหลายชนิด ปลูกป่าสมุนไพร และปลูกป่าแบบผสมผสาน
หลักความกตัญญูกตเวทิต์	ผลผลิตที่ได้จากการอนุรักษ์ป่า	พระสงฆ์และชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกัน มีป่าเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ เป็นแหล่งสมุนไพร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เป็นแหล่งอาหารของชุมชน เป็นแหล่งไม้ใช้สอย เป็นที่ปฏิบัติธรรม เป็นที่ปลูกฝังจิตสำนึกรักป่าแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นรางวัลความสำเร็จที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชน ดังนั้น จึงควรมีความรักความกตัญญูต่อป่าในชุมชน

หลักธรรม	แนวคิด 7 เสาหลัก	การประยุกต์และบูรณาการ
หลักสัจธรรม	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	จัดกิจกรรมมีแนวคิดที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ เมื่อชุมชนเป็นเจ้าของป่าชุมชนจะได้ประโยชน์มากมาย เช่น ได้ไม้มาสร้างบ้านหรือที่อยู่อาศัย ได้อาหารจากป่าในชุมชนของตนเอง ได้อากาศบริสุทธิ์ มีสุขภาพดี มีสมุนไพรจากป่านำมารักษาโรค กระตุ้นให้เกิดความรักและหวงแหนและร่วมกันเป็นเจ้าของป่าในชุมชน
หลักศีล	วัฒนธรรมที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์	ตั้งศาลปู่ตา ตั้งคณะกรรมการดูแลรักษาและรักษา กติกา เพื่อรักษาป่า เช่น การบวชต้นไม้ การทอดผ้าป่าต้นไม้ การถวายต้นไม้ใบในงานศพแทนพวงหรีด เป็นต้น
หลักอภัยปิยจิตตา	การส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น	กลมเกลียวสามัคคี คือการนำพาชาวบ้านปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันแม่ วันพ่อ วันเข้าพรรษา เป็นต้น มีการปลูกฝังจิตสำนึกโดยการเทศนาอบรมสั่งสอนชาวบ้าน อบรมเด็กและเยาวชนให้มีศีล มีธรรมควบคู่ไปกับการปลูกป่า รักษาป่า ทำให้ป่าและคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ เพราะป่าเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ถ้าป่าขาดคน ป่าอยู่ได้ แต่ถ้าคนขาดป่าไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เลย

หลักการ ทางพระพุทธศาสนา

- หลักศรัทธา
- หลักจาคะ
- หลักอรรถประโยชน์
- หลักศีลสามัญญตา
- หลักอิทัปปัจจยตา
- หลักสามัคคีธรรม
- หลักกตัญญูกตเวทิต์

